Bak?m Verenin Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bak?m Verenin Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17225

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bak?m Verenin Stres Ölçe?i, birincil olarak **kronik hastalar?n**, özellikle de **onkoloji hastalar?n?n** evde bak?m?n? üstlenen bireylerin ya?ad??? psikolojik ve fiziksel yükü, yani bak?m verenin stres düzeyini ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Ö. U?ur taraf?ndan 2006 y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda kullan?lm?? ve bu çal??ma, evde bak?m sürecinin getirdi?i zorluklar? ve **bak?m yükünü** bilimsel olarak incelemeyi hedeflemi?tir. Ölçe?in kullan?m?, bak?m verenlerin destek ihtiyaçlar?n?n belirlenmesi ve uygun müdahale programlar?n?n geli?tirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Veren Stresi, Bak?m Yükü, Onkoloji, Uyarlama, Psikometrik Ölçek, Evde Bak?m.

Yazarlar

Ö. U?ur (Uyarlayan).

Amaç

Bak?m Verenin Stres Ölçe?i'nin temel amac?, uzun süreli ve yo?un bak?m gerektiren durumlarda (özellikle kanser hastalar?n?n evde bak?m?) görev alan **bak?m verenlerin** ya?ad??? stresin derecesini ve niteli?ini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, bak?m verenlerin tükenmi?lik, depresyon ve sosyal k?s?tl?l?k gibi olumsuz sonuçlar? önlemek için gereken destek mekanizmalar?n? ortaya ç?karmaya yard?mc? olur.

Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, **bak?m verenin** refah düzeyini belirlemek ve bak?m yükünün bile?enlerini (finansal, fiziksel, duygusal) anlamak için tasarlanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, Türk kültürüne ve sa?l?k sistemine özgü ko?ullar alt?nda bak?m verenin stresini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilmeyi amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, genellikle bak?m yükü (caregiver burden) olarak bilinen çok boyutlu psikolojik yap?y? ölçer. Bu yap?, bir bireyin ba?kas?na bakma sorumlulu?u nedeniyle ya?ad??? alg?lanan zorluklar?, kay?plar? ve k?s?tlamalar? içerir. Tipik olarak bu ölçekler, hem **subjektif yük** (ki?inin hissetti?i duygusal stres) hem de **objektif yük** (bak?m faaliyetlerinin zaman ve kaynak gereksinimleri) alanlar?n? kapsar.

Ölçe?in ölçtü?ü temel bile?enler aras?nda duygusal gerginlik, sosyal izolasyon, fiziksel sa?l?k üzerindeki etkiler ve ekonomik zorluklar yer almaktad?r. Bu bile?enlerin de?erlendirilmesi, **bak?m**

ARABPSYCHOLOGY.COM

verenlerin ya?ad??? stresin kayna??n? daha iyi anlamay? sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak içeri?inde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir (Geçerlik: -). Ancak, bir doktora tezi kapsam?nda gerçekle?tirilen uyarlama çal??malar?nda, yap? geçerli?inin (örne?in, faktör analizi yoluyla) ve ölçüt ba??ml? geçerli?in (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) incelenmesi standart bir gerekliliktir.

Ö. U?ur'un çal??mas?nda, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i **bak?m yükü** yap?s?n? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini belirlemek için detayl? geçerlik analizleri yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Detayl? geçerlik sonuçlar? için tezin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi de aç?kça belirtilmemi?tir (Güvenirlik: -). Ancak, psikometrik aç?dan sa?lam bir uyarlama için iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve genellikle test-tekrar test güvenirli?i analizlerinin yap?lm?? olmas? beklenir. ?ç tutarl?l?k analizi, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir.

Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? denek gruplar?nda tutarl? sonuçlar üretti?ini gösterir ve bu, Bak?m Verenin Stres Ölçe?i'nin klinik ara?t?rmalarda do?ru bir araç olarak kullan?lmas? için elzemdir.

Faktör Analizi

Bak?m Verenin Stres Ölçe?i, uyarlama bir araç oldu?u için, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? test etmek amac?yla faktör analizi yap?lmas? zorunludur. Faktör analizi, ölçe?in maddelerinin kaç alt boyuta ayr?ld???n? ve bu alt boyutlar?n kuramsal yap?yla ne kadar örtü?tü?ünü gösterir.

Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak, bak?m verenin stresinin tek bir genel faktörden mi yoksa duygusal, sosyal ve fiziksel stres gibi ayr?k alt faktörlerden mi olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Derecelendirme format? (detay belirtilmemi?, ancak genellikle Likert tipi ölçek kullan?ld??? varsay?l?r)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe

Population Group: Bak?m Verenler

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Onkoloji hastalar?na evde bak?m veren birincil bak?m sa?lay?c?lar?.

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i

Anahtar Kelimeler

Bak?m Veren, Stres, Kanser, Adaptasyon, Psikometri, Sa?l?k Bilimleri, Doktora Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir

Correspondence Address: Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (2006 tezi kapsam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2006 (Uyarlama çal??mas?n?n tamamlanma y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izni ve ücret bilgileri tezin yazar? Ö. U?ur veya orijinal ölçe?in telif hakk? sahipleri taraf?ndan belirlenmektedir. Akademik çal??malar için genellikle izin al?nmas? gerekmektedir.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bakim-verenin-stres-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

U?ur, Ö. (2006). *Onkoloji hastas?na evde bak?m verenlerin bak?m yükünün incelenmesi.* (Doktora tezi). Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.
Tez hakk?nda detayl? bilgiye Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden ula??labilir: tez.yok.gov.tr

Bak?m Verenin Stres Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler, Ö. U?ur'un

ARABPSYCHOLOGY.COM

2006 tarihli doktora tezinin ekler bölümünde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM